

378.147(082)

T-78

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 4

**Трудова та професійна
підготовка молоді:
проблеми та шляхи
їх розв'язання**

ТЕХНОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Розв'язання складних проблем в системі професійно-технічної освіти, що виникли в нових соціально-економічних умовах розвитку України, потребує виняткової уваги до системи методичної роботи, від якості якої залежить успішне виконання основних навчально-виробничих завдань. Це положення знайшло відображення і у Державній національній програмі "Освіта" ("Україна XXI століття"), в якій визначено шляхи реформування професійної освіти, "вдосконалення системи управління освітою на державному, регіональному та місцевому рівнях, створення... методичних та інформаційних служб" (1, с.32).

Як показує практика, сьогодні головною метою методичної роботи є не тільки надання реальної, адресної допомоги викладачам та майстрам виробничого навчання у зростанні їх педагогічної майстерності, але й активізація творчого потенціалу кожного з них.

Вирішення цієї проблеми можливе лише за умови добре налагодженої організації методичної роботи у міжкурсовий період в умовах кожного професійно-технічного навчального закладу. Останнім часом увага до неї, на жаль, була знижена як з боку керівних кадрів навчальних закладів, так і з боку педагогів-практиків. Такий стан досить швидко вплинув на результати діяльності професійно-технічних училищ, що спричинило низьку якість професійної кваліфікації робітничого потенціалу країни і, як відмічається в "Комплексних заходах щодо формування ступеневої професійно-технічної освіти, спеціалізації та перепрофілювання професійно-технічних навчальних закладів" (1998р.), "уповільнює розвиток економіки" (2, с.28).

Запропонована нами система методичної роботи сучасного професійно-технічного навчального закладу являє собою систему підпорядковану завданням методичної роботи і одночасно вона виконує робочі функції, дозволяє успішно здійснювати підвищення кваліфікації педагогів в умовах конкретного професійно-технічного навчального закладу.

Основною управлінською підструктурою в системі є Методична рада, яка реалізує всі функції управління

(цілепокладання, планування, організацію, координацію, контроль, регулювання, облік, аналіз), встановлює зв'язки із зовнішніми методичними службами (міським методичним кабінетом, обласним методичним центром профтехосвіти тощо), аналізує методичні потреби педагогів, визначає ефективність методичної роботи та шляхи її подальшого вдосконалення.

Надзвичайно важливим є існування в системі методичної роботи структур, спроможних забезпечувати управління науково-дослідною роботою. Таким структурним компонентом є Науково-методичний координаційний центр, який, в свою чергу, підпорядкований Методичній раді.

Управлінські функції Науково-методичного координаційного центру знаходять відображення у:

- розробці планів науково-дослідної роботи в професійно-технічних навчальних закладах, в яких передбачається програма експериментальної роботи або робота по запровадженню інноваційних технологій тощо;
- організації науково-дослідної діяльності педагогів і створенні необхідних умов для успішної роботи;
- координації діяльності членів педагогічного колективу з урахуванням їх індивідуальних методичних потреб, а також у створенні неформальних об'єднань педагогів не за предметами, а за спільними методичними інтересами;
- здійсненні необхідного контролю за станом дослідно-експериментальної роботи педагогів з метою надання необхідної допомоги або проведення поточних науково-дослідних консультацій;
- регулюванні діяльності педагогів відповідно до напрямів змісту методичної діяльності, а також для проведення необхідної корекції;
- здійснення систематичного обліку науково-дослідної діяльності педагогів та створенні умов для обговорення результатів дослідження;
- постійному вдосконаленні аналітичної діяльності педагогів, створенні груп експертів для аналізу та оцінки результатів науково-дослідної роботи, яка здійснюється в педагогічному колективі.

Науково-методичному координаційному центру підпорядковані такі підсистеми методичної роботи, як: творчі експериментальні лабораторії, творчі групи педагогів та Центр творчої самореалізації.

Запровадження державних і регіональних стандартів, нових технологій навчання і виховання потребує розробки науково-методичного забезпечення навчально-виховного і виробничого

процесів, що викликало створення підструктур, спроможних займатися дослідно-експериментальною роботою. Такою підструктурою в нашій системі є творчі експериментальні лабораторії, які:

- розробляють програми дослідно-експериментальної роботи;
- забезпечують дослідно-експериментальну діяльність нормативними і науково-методичними матеріалами;
- здійснюють контроль за станом проведення дослідно-експериментальної роботи;
- регулюють, в разі необхідності, дослідно-експериментальну діяльність в навчальному закладі;
- організовують експертизу результатів дослідно-експериментальної роботи;
- консультують педагогічних працівників з питань організації і проведення дослідно-експериментальної роботи з певної проблеми;
- здійснюють опис і оформлення результатів дослідно-експериментальної роботи.

Рекомендуємо в межах запропонованої системи методичної роботи ввести творчі групи педагогів. Це свого роду невеликі творчі лабораторії, які створюються для розв'язання певної проблеми, актуальної, як для окремих педагогів, так і для всього педагогічного колективу. Творчі групи можуть змінюватись за своїм складом в залежності від розв'язуваної проблеми або ситуації, що склалася в професійно-технічному навчальному закладі.

Особливу увагу слід приділити створенню Центра творчої самореалізації, який об'єднує викладачів, майстрів виробничого навчання, котрі планують атестуватися на вищий кваліфікаційний рівень (це свого роду "золотий фонд" професійно-технічного навчального закладу). Центр творчої самореалізації сприяє "виращуванню" педагогів-новаторів, передового педагогічного досвіду і сприяє створенню "ситуації успіху" для кожного педагога (максимального розкриття можливостей особистості).

Для створення злагодженості і синхронності при взаємодії всіх підструктурних компонентів системи методичної роботи до її складу вводиться Інформаційний центр, який є джерелом інформації (особливо це стосується методики проведення занять теоретичного і виробничого навчання), який може функціонувати як окремо, так і в якості підструктурного компоненту Методичного кабінету (традиційно виконував функцію інформаційного психолого-педагогічного наукового центру, де накопичувалась необхідна інформація).

Вся методична робота здійснюється через традиційні і нетрадиційні індивідуальні, групові та колективні форми роботи.

Таким чином, технологія організації методичної роботи в професійно-технічному навчальному закладі передбачає створення певної її системи. Причому, система повинна бути цілісна, відкрита, динамічна, управляєма, а її функціонування повинно бути спрямоване на підвищення педагогічної майстерності вчителів, викладачів та майстрів виробничого навчання, вдосконалення їх умінь узагальнювати досвід, методи і прийоми доцільної організації навчального процесу, що дозволяє їм успішно вирішувати завдання підготовки висококваліфікованих фахівців для всіх галузей господарства.

Організаторам методичної роботи слід пам'ятати, що для того, щоб внести суттєві зміни в роботу з вчителями, викладачами, майстрами виробничого навчання, в хід і характер навчально-виробничого процесу, необхідна кваліфікована, енергійна, різноманітна організаторська робота і велике терпіння. І коли в свідомості, професійно-педагогічному мисленні членів педагогічного колективу відбудуться певні позитивні зрушення - неминуче відбудуться якісні зміни в результатах навчально-виробничого процесу. Тільки в цьому випадку можна сказати про те, що система методичної роботи професійно-технічного навчального закладу спрацьовує і поступово стає саморозвиваючою системою.

Література:

1. Державна національна програма "Освіта"(Україна ХХІ століття).-К.: Райдуга, 1994.-61 с.
2. Комплексні заходи щодо формування ступеневої професійно-технічної освіти, спеціалізації та перепрофілювання професійно-технічних навчальних закладів. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 квітня 1998 року №481 //Інформаційно-методичний вісник профтехосвіти. - 1998. -№3. -С.28-34

В.А. Яковлева

м. Кривий Ріг

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО УЧНІВ З ПРИРОДНО УПОВІЛЬНЕНИМ ТЕМПОМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА УРОКАХ ПРАЦІ

Учні, які умовно віднесені нами до групи школярів з природно уповільненим темпом інтелектуального розвитку на перших етапах їх навчання в загальноосвітній школі потребують